

ZARZĄDZENIE NR 100/2020
BURMISTRZA WOŁOMINA

z dnia 18 marca 2020 r.

**w sprawie zatwierdzenia Programu działalności oraz Regulaminu organizacyjnego Środowiskowego
Domu Samopomocy w Wołominie**

Na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn.zm.) art. 51a ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 z późn.zm.) w związku z §4 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 249), zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zatwierdza się Regulamin organizacyjny Środowiskowego Domu Samopomocy w Wołominie stanowiący załącznik nr 1 do niniejszego Zarządzenia.

2. Zatwierdza się Program działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Wołominie stanowiący załącznik nr 2 do niniejszego Zarządzenia.

§ 2. Wykonanie Regulaminu organizacyjnego Środowiskowego Domu Samopomocy w Wołominie oraz Programu działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Wołominie powierza się Kierownikowi Środowiskowego Domu Samopomocy w Wołominie.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania z mocą obowiązywania od dnia 1 stycznia 2020r.

z up. Burmistrza Wołomina
Zastępca Burmistrza

Dariusz Szymanowski

Regulamin Organizacyjny Środowiskowego Domu Samopomocy w Wołominie

Rozdział I Postanowienia ogólne

§ 1.

1. Regulamin organizacyjny określa szczegółowo organizację pracy i zasady funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy w Wołominie.

§ 2.

1. Podstawę prawną działania Domu stanowią:
 - Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. 2019 poz. 1507, z późn. zm.),
 - Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2018r., poz. 1878, z późn.zm.),
 - Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz.U. z 2010r., Nr 238, poz. 1586, z późn. zm.),
 - Umowa nr 124/WPS/104/2019 zawarta pomiędzy Gminą Wołomin a Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej na prowadzenie ŚDS jako powierzenie zadania publicznego,
 - Statut Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej,
 - Statut Środowiskowego Domu Samopomocy w Wołominie.

§ 3.

1. Środowiskowy Dom Samopomocy w Wołominie (zwany dalej Domem) jest ośrodkiem wsparcia dziennego pobytu prowadzonym na zlecenie Burmistrza Wołomina przez Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej, działającym na terenie miasta Wołomin.
2. Siedziba Domu mieści się w Wołominie przy ul. Mieszka I 1.
3. Dom świadczy usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi w tym:
 - dla osób przewlekle psychicznie chorych (Typ A)
 - dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także osoby z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, jeżeli jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne (Typ B)

4. Dom przeznaczony jest dla osób zamieszkałych na terenie gminy Wołomin, z zastrzeżeniem, że uczestnikami zajęć mogą być także mieszkańcy sąsiednich gmin, jeżeli Dom dysponuje wolnymi miejscami oraz zostało zawarte porozumienie na realizację zadania publicznego pomiędzy odpowiednimi organami jednostek samorządu terytorialnego, w tym właściwego dla miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o przyjęcie do Domu.
5. Dom prowadzi swoją działalność w oparciu o programy działalności i plany pracy opracowywane na każdy rok, zatwierdzone przez Burmistrza Wołomina.
6. Skierowanie do Domu odbywa się w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez osobę upoważnioną przez Burmistrza Wołomina, na wniosek osoby zainteresowanej lub opiekuna prawnego.
7. Zasady odpłatności za pobyt uczestników w Domu określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2019 poz. 1507, z późn.zm.).
8. Pobyt w Domu następuje za zgodą osoby lub jej przedstawiciela ustawowego.
9. Nie są przyjmowane do Domu osoby, które:
 - 1) ze względu na stan zdrowia wymagają stałej opieki pielęgniarskiej,
 - 2) zagrażają własnemu życiu i zdrowiu oraz życiu i zdrowiu innych osób,
 - 3) wymagają specjalnych warunków bezpieczeństwa, których zapewnienie nie jest możliwe.

Rozdział 2

Cele i zadania Domu

§ 4.

1. Działalność Domu ukierunkowana jest na pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i rozwiązywaniu codziennych problemów osób w nim przebywających oraz na integrację uczestników ze społecznością lokalną, poprzez różnego rodzaju formy aktywizacyjne.
2. Celem działalności Domu jest:
 - 1) organizowanie oparcia społecznego dla uczestników Domu,
 - 2) przeciwdziałanie izolacji społecznej uczestników Domu,
 - 3) kształtowanie właściwych postaw społecznych - integracja społeczna ze środowiskiem lokalnym.

§ 5.

1. Głównym zadaniem Domu jest motywowanie uczestników do aktywności oraz podtrzymywanie i rozwijanie ich umiejętności, pozwalających na sprawniejsze funkcjonowanie osobiste i społeczne.

2. Powyższe zadanie realizowane jest poprzez:
- 1) udział uczestników w organizowanych zajęciach z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb, możliwości i zainteresowań,
 - 2) wspieranie uczestników w trudnych, bieżących sytuacjach życiowych,
 - 3) organizowanie dostępu do kultury i rekreacji,
 - 4) zapewnienie spokoju i bezpieczeństwa na terenie Środowiskowego Domu Samopomocy oraz opieki w czasie zajęć realizowanych poza ŚDS,
 - 5) integrowanie uczestników ze środowiskiem lokalnym, poprzez współpracę z ośrodkami wsparcia społecznego i kultury oraz udział w imprezach sportowych i kulturalno – artystycznych,
 - 6) współpracę z rodzinami i opiekunami uczestników Domu,
 - 7) współpracę z instytucjami i organizacjami, w szczególności z: ośrodkami pomocy społecznej, poradniami zdrowia psychicznego, szpitalami psychiatrycznymi i innymi zakładami opieki zdrowotnej, organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi, ośrodkami kultury i organizacjami kulturalno-rozrywkowymi, placówkami oświatowymi, innymi jednostkami świadczącymi usługi dla osób niepełnosprawnych, w tym: warsztatami terapii zajęciowej, zakładami aktywności zawodowej, spółdzielniami socjalnymi, innymi osobami lub podmiotami działającymi na rzecz integracji społecznej uczestników.

Rozdział 3

Organizacja wewnętrzna Domu

§ 6.

1. Uczestnicy Domu
1. Dom przeznaczony jest dla 35 dorosłych osób z czego 20 miejsc zarezerwowanych jest dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi i spektrum autyzmu.
 2. Dom czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 8⁰⁰ do 16⁰⁰.
 3. Czas organizowania zajęć dla uczestników Domu wynosi 6 godzin dziennie. Pozostałe 2 godziny poza czasem zajęć dla uczestników przeznacza się na czynności porządkowo-organizacyjne, w tym organizację stanowisk pracy, prowadzenie właściwej dokumentacji, itp.
 4. Zajęcia w domu organizowane są w grupach i indywidualnie.
 5. Dom umożliwia uczestnikom skierowanym na pobyt dzienny spożywanie gorącego posiłku, przyznanego w ramach zadania własnego gminy, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 3 i 14 ustawy o pomocy społecznej lub w ramach treningu kulinarnego.

6. Dom działa na zasadzie samopomocy. Uczestnicy realizują zasadę samopomocy na zebraniach społeczności (współuczestniczą w ustaleniach dotyczących spraw organizacyjno-porządkowych i planowanych imprez oraz rozwiązują bieżące konflikty interpersonalne).
7. Dom zapewnia usługi transportowe dla uczestników.

II. Zespół wspierająco - aktywizujący

1. Zespół wspierająco - aktywizujący stanowią kierownik i pracownicy merytoryczni.
2. Do zadań i obowiązków zespołu wspierająco-aktywizującego należy:
 - a) przygotowywanie indywidualnych planów postępowania wspierająco - aktywizującego dla każdego uczestnika,
 - b) prowadzenie dokumentacji dotyczącej przebiegu postępowania wspierająco-aktywizującego dla każdego uczestnika Domu,
 - c) realizowanie programów terapii poszczególnych uczestników,
 - d) uczestniczenie w pracach zespołu wspierająco - aktywizującego i wnikliwie obserwowanie postępów i trudności uczestnika, w celu właściwej modyfikacji programu,
 - e) szanowanie godności i praw uczestników Domu,
 - f) utrzymywanie kontaktów z rodziną, opiekunami i najbliższym otoczeniem uczestników Domu,
 - g) współpraca z pracownikami socjalnymi OPS, placówkami służby zdrowia (centra zdrowia psychicznego, szpitale psychiatryczne), innymi instytucjami, a także organizacjami pozarządowymi, w zakresie pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi – ze spektrum autyzmu i niepełnosprawnościami sprzężonymi.
3. Zespół wspierająco-aktywizujący spotyka się w zależności od potrzeb, jednak co najmniej raz na 6 miesięcy, celem omówienia realizacji indywidualnych planów postępowania wspierająco-aktywizującego i osiągniętych rezultatów, a także ewentualnej możliwości ich modyfikacji.

III. Dokumentacja zbiorcza i indywidualna Domu

1. Dom prowadzi dokumentację zbiorczą i indywidualną dotyczącą uczestników.
2. Dokumentację zbiorczą Domu stanowią:
 - a) ewidencja uczestników,
 - b) ewidencja obecności uczestników na zajęciach, w postaci dziennych list obecności,
 - c) ewidencja osób oczekujących na przyjęcie do Domu, wg kolejności zgłoszeń,
 - d) dzienniki dokumentujące pracę pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego,

w których odnotowuje się prowadzone zajęcia w danym roku lub w dłuższym przedziale czasu, zgodnie z ustaleniami kierownika domu, do których wpisuje się:

- imiona i nazwiska uczestników,
 - przyjęty w określonym przedziale czasowym plan zajęć wspierająco-aktywizujących, zgodny z indywidualnym planem postępowania wspierająco-aktywizującego,
 - imiona i nazwiska osób prowadzących zajęcia,
 - tematykę zajęć i sposób ich realizacji,
 - ewentualne uwagi o realizacji zajęć i aktywności uczestników, ważne z punktu widzenia przebiegu indywidualnych planów postępowania wspierająco-aktywizującego.
- e) sprawozdania okresowe dotyczące funkcjonowania Domu.
3. Dokumentację indywidualną, prowadzoną dla każdego uczestnika Domu, stanowią:
- a) kopia decyzji administracyjnej kierującej do Domu,
 - b) zaświadczenie lekarza rodzinnego o stanie zdrowia uczestnika i o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach Domu,
 - c) opinie specjalistów (neurolog/psychiatra),
 - d) kopia orzeczenia o niepełnosprawności, o ile uczestnik takie posiada,
 - e) indywidualny plan postępowania wspierająco-aktywizującego, który opracowywany i realizowany jest przez zespół wspierająco-aktywizujący w porozumieniu z uczestnikiem lub jego opiekunem niezwłocznie po dokonaniu oceny możliwości uczestnika.
 - f) okresowa ocena wyników postępowania wspierająco-aktywizującego (co 6 miesięcy),
 - g) notatki pracowników z przebiegu postępowania wspierająco-aktywizującego,

Rozdział 4

Zadania kierownika Domu i zatrudnionych pracowników

§ 7.

1. Pracą Domu kieruje Kierownik.
2. Kierownika zatrudnia i zwalnia Dyrektor Caritas Diecezji Warszawsko- Praskiej.
3. Kierownik jest zwierzchnikiem służbowym wszystkich pracowników Domu.
4. Kierownik może wyznaczyć zastępcę.
5. Kierownika podczas jego nieobecności zastępuje wyznaczony przez niego pracownik.
6. Kierownik domu lub upoważniony przez niego pracownik organizuje, co najmniej raz na 6 miesięcy, zajęcia i szkolenie dla pracowników w zakresie tematycznym wynikającym ze zgłoszonych przez nich potrzeb, związanych z funkcjonowaniem domu.

7. Do zadań i kompetencji kierownika należy w szczególności:
- 1) zapewnienie prawidłowego funkcjonowania Domu i kierowanie jego działalnością,
 - 2) opracowanie programów działalności Domu i planów pracy,
 - 3) przygotowywanie i składanie corocznych sprawozdań z działalności Domu oraz przedstawianie potrzeb i składanie ich właściwym organom i władzom w zakresie realizacji zadań określonych statutem,
 - 4) reprezentowanie Domu na zewnątrz,
 - 5) ustalanie grup terapeutycznych i wyznaczanie osób nimi kierujących,
 - 6) organizacja pracy zespołu wspierająco - aktywizującego,
 - 7) nadzór nad dziennikami pracy terapeutów,
 - 8) nadzór nad dokumentacją indywidualną każdego z uczestników oraz dokumentacją zbiorczą,
 - 9) określanie zasad zastępstwa za pracowników nieobecnych,
 - 10) organizacja przywozu (i odwozu do domów) uczestników na zajęcia samochodem służbowym,
 - 11) dokonywanie czynności prawnych wynikających z treści statutu Domu oraz otrzymanych pełnomocnictw i upoważnień oraz zaciąganie zobowiązań w zakresie określonym w pełnomocnictwach i upoważnieniach,
 - 12) współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi wspomagającymi Dom,
 - 13) wydawanie wewnętrznych aktów normatywnych dotyczących organizacji i pracy Domu,
 - 14) koordynowanie i nadzorowanie pracy podległych pracowników,
 - 15) określanie zakresu obowiązków i uprawnień wszystkich pracowników Domu,
 - 16) przeprowadzanie instruktażu stanowiskowego BHP dla nowo zatrudnionych pracowników,
 - 17) zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, w tym organizacji procesu zarządzania ryzykiem,
 - 18) zabezpieczenie mienia Domu.
8. Kierownik organizuje narady merytoryczno - szkoleniowe z zakresu tematycznego, który wynika z potrzeb zgłoszonych przez zespół wspierająco - aktywizujący i jednocześnie jest związany z funkcjonowaniem ŚDS, co najmniej raz na 6 miesięcy.
9. W Środowiskowym Domu Samopomocy zatrudnia się, odpowiednio do potrzeb, osoby posiadające następujące kwalifikacje zawodowe:
- 1) psychologa;
 - 2) pedagoga;

- 3) pracownika socjalnego;
 - 4) instruktora terapii zajęciowej;
 - 5) asystenta osoby niepełnosprawnej;
 - 6) inne specjalistyczne, które będą odpowiadały rodzajowi i zakresowi usług świadczonych w ŚDS
10. Do zadań wszystkich pracowników Środowiskowego Domu Samopomocy należy:
- 1) dbanie o bezpieczeństwo uczestników,
 - 2) przestrzeganie ustalonego w ŚDS czasu pracy i wykorzystanie go w sposób jak najbardziej efektywny,
 - 3) dbałość o właściwą i terminową realizację zadań,
 - 4) przestrzeganie dyscypliny pracy oraz przepisów o ochronie danych osobowych,
 - 5) przestrzeganie przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych,
 - 6) przestrzegania zasad współżycia społecznego,
 - 7) dbałość o mienie ŚDS oraz używanie go zgodnie z przeznaczeniem,
 - 8) podnoszenie kwalifikacji zawodowych.
11. Odpowiedzialność materialną za szkodę wyrządzoną oraz za powierzone mienie regulują przepisy kodeksu pracy.
12. Szczegółowe zakresy obowiązków pracowników, określają zakresy czynności pracowników, stanowiące załącznik do umowy o pracę.

Rozdział 5

Organizacja i formy pracy

§ 8.

1. Dom zapewnia usługi, których zakres i rodzaj wynika z programów działalności Domu oraz rocznych planów pracy i obejmuje w szczególności:
 - 1) treningi funkcjonowania w codziennym życiu, w tym m.in.: trening dbałości o wygląd zewnętrzny, trening higieniczny, trening kulinarny, trening umiejętności praktycznych, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi, trening porządkowy,
 - 2) treningi umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, zajęcia grupowe o charakterze terapeutycznym i edukacyjnym, m.in.: zebrania społeczności, psychoedukacja i profilaktyka zdrowia, zajęcia integracyjno-poznawcze,
 - 3) treningi umiejętności spędzania czasu wolnego, w tym: rozwijanie zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, internetem, udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych, imprezach okolicznościowych, zajęcia rozwijające ekspresję

- twórczą: muzykowanie, różnorodne zajęcia plastyczne, inne zajęcia rozwijające,
- 4) trening umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania w przypadku osób z problemami w komunikacji werbalnej,
 - 5) poradnictwo psychologiczne, m.in. rozmowy wspierające dla uczestników,
 - 6) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
 - 7) pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, w tym uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt u lekarza, pomoc w zakupie leków, pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia,
 - 8) niezbędną opiekę,
 - 9) terapię ruchową, w tym: zajęcia sportowe, turystykę i rekreację,
 - 10) inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia, w tym w warunkach pracy chronionej.
2. W czasie pobytu w Domu uczestnicy korzystają z wszelkich dostępnych form zajęć, zgodnie z indywidualnym planem postępowania wspierająco-aktywizującego.
 3. Działania Domu mogą być wspierane przez opiekunów, członków rodzin, wolontariuszy, o których mowa w ustawie z dnia 16 marca 2016 r. ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2019 poz. 688). Praca wolontariuszy odbywa się pod bezpośrednim nadzorem pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego.

Rozdział 6

Zasady dotyczące przyjmowania uczestników do Domu

§ 9.

1. Osoby ubiegające się o skierowanie do Domu odbywają rozmowę wstępną z kierownikiem Domu lub osobą wyznaczoną przez kierownika.
2. W przypadku braku wolnych miejsc, osoba spełniająca warunki uczestnictwa w zajęciach Domu, wpisywana jest na listę osób oczekujących.
3. Wniosek o skierowanie do Domu na pobyt dzienny składa się do ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o skierowanie, dołączając zaświadczenie lekarskie wydane przez lekarza psychiatrę lub zaświadczenie wydane przez lekarza neurologa oraz zaświadczenie lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach Domu, a także orzeczenie o niepełnosprawności.
4. Odpłatność za korzystanie z usług Domu, sposób oraz termin wnoszenia odpłatności określone są w decyzji administracyjnej.
5. Termin przyjęcia do Domu ustala kierownik Domu w porozumieniu z osobą kierowaną

lub jej opiekunem prawnym.

6. Po raz pierwszy uczestnik przyjmowany jest do Domu na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, tj. okres konieczny do dokonania przez zespół wspierająco-aktywizujący oceny możliwości zaproponowania osobie indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego oraz okresu, jaki będzie niezbędny do jego realizacji.
7. Po dokonaniu oceny oraz przygotowaniu indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego, uczestnika kieruje się do Domu na czas określony, uzgodniony z Kierownikiem Domu, niezbędny do realizacji indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego.
8. Okres, na jaki uczestnik został skierowany do Domu, może zostać przedłużony, w szczególności w sytuacji braku postępów w realizacji indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego, okresowego braku możliwości skierowania osoby do innego ośrodka wsparcia, domu pomocy społecznej lub warsztatu terapii zajęciowej.
9. W razie częstych nieobecności uczestników, trwających przez okres dłuższy niż 15 dni roboczych, do Domu mogą być skierowane kolejne osoby, jednak w liczbie nie wyższej niż 20% liczby miejsc w domu.

Rozdział 7

Prawa i obowiązki uczestników Domu

§ 10.

1. Uczestnicy Domu mają prawo do:
 - 1) poszanowania godności osobistej i prywatności,
 - 2) korzystania ze wszystkich form zajęć proponowanych przez placówkę,
 - 3) wypowiedzenia się w sprawie wyboru form i rodzajów zajęć,
 - 4) odmowy aktywnego uczestnictwa w zajęciach z powodu złego samopoczucia,
 - 5) składania skarg i wniosków do kierownika Domu.

§ 11.

1. Uczestnicy Domu zobowiązani są do:
 - 1) poszanowania praw, wolności, własności i nietykalności innych osób, zarówno uczestników, jak i pracowników Domu,
 - 2) aktywnego udziału w realizacji indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego i systematycznego uczestniczenia w zajęciach przewidzianych programem

- Domu, w tym w treningach porządkowych,
- 3) powiadamiania o przyczynach każdej nieobecności,
 - 4) powstrzymywania się od opuszczania Domu w trakcie trwania zajęć,
 - 5) informowania pracowników o zamiarze wyjścia z Domu w czasie zajęć,
 - 6) uiszczania ustalonej odpłatności za pobyt w Domu zgodnie z trybem wskazanym w decyzji administracyjnej,
 - 7) zachowywania się zgodnego z normami i zasadami współżycia społecznego, zwłaszcza nie stosowania przemocy fizycznej i słownej,
 - 8) dbania o higienę i wygląd zewnętrzny,
 - 9) przestrzegania przepisów BHP, przeciwpożarowych i sanitarnych,
 - 10) dbałości o mienie Domu,
 - 11) nie spożywania i przebywania pod wpływem alkoholu lub innych środków psychoaktywnych na terenie Domu i podczas organizowanych wycieczek,
 - 12) nie palenia tytoniu na terenie Domu i podczas organizowanych wycieczek poza miejscem do tego wyznaczonym,
 - 13) udziału w zajęciach i treningach wynikających z programu i planu pracy Domu, w tym w treningach porządkowych,
 - 14) przestrzegania Regulaminu Organizacyjnego Domu.

§ 12.

1. W przypadku rażącego naruszenia przez uczestnika Domu obowiązków, o których mowa w § 11, w szczególności w przypadku osób przejawiających agresję fizyczną lub werbalną wobec innych uczestników, bądź pracowników placówki lub osób, których zachowania zagrażają własnemu zdrowiu i życiu, bądź zdrowiu innych osób, kierownik Domu może wystąpić o uchylenie decyzji kierującej do Domu,
2. Uczestnik ponosi odpowiedzialność za zniszczenie mienia Domu.

Rozdział 8

Opiekunowie, ich prawa i obowiązki

§ 13.

1. Opiekunowie uczestników mają prawo do:
 - 1) informacji o programie terapii uczestników, jego realizacji i efektach,
 - 2) informacji o stanie psychofizycznym uczestnika podczas jego pobytu w placówce,
 - 3) uczestnictwa w otwartych formach pracy Domu.

2. Opiekunowie uczestników mają obowiązek:

- 1) współpracy z pracownikami Środowiskowego Domu Samopomocy, zwłaszcza w dziedzinie rozwoju samodzielności uczestników,
- 2) dbania o systematyczną obecność uczestników na zajęciach Domu i zgłaszania przewidywanych absencji,
- 3) dbania o higienę uczestników,
- 4) dbania, aby uczestnik przychodził na zajęcia w dobrym stanie zdrowia,
- 5) udzielania informacji niezbędnych do prowadzenia dokumentacji indywidualnej uczestników Domu.

Rozdział 9

Zasady rozpatrywania skarg i wniosków

§ 14.

1. Rozpatrywanie, składanych w Domu skarg i zażeń oraz wniosków, dotyczących działania Domu i pracowników należy do kierownika Domu lub osoby przez niego wskazanej.
2. Terminy rozpatrywania skarg i zażeń oraz wniosków określają przepisy kodeksu postępowania administracyjnego.
3. Kierownik Domu przyjmuje interesantów w sprawach skarg, wniosków i zażeń w godzinach pracy Domu.

Rozdział 10

Postanowienia końcowe

§ 15.

1. Zmiany i uzupełnienia wprowadzane do Regulaminu organizacyjnego wymagają formy pisemnej i akceptacji Wojewody Mazowieckiego.
2. Regulamin organizacyjny zatwierdza Burmistrz Wołomina.
3. Regulamin organizacyjny wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia.

KIEROWNIK
Środowiskowego Domu Samopomocy
CARITAS DWP
mgr Norbert Wielgos

Program działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Wołominie

Opracowano następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. 2019 poz. 1507, z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2018r., poz. 1878, z późn.zm.),
3. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz.U. z 2010r., Nr 238, poz. 1586, z późn. zm.),
4. Umowa nr 124/WPS/104/2019 zawarta pomiędzy Gminą Wołomin a Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej na prowadzenie ŚDS jako powierzenie zadania publicznego.

I. Adresaci:

Środowiskowy Dom Samopomocy w Wołominie (zwany dalej Domem) jest placówką pobytu dziennego świadcząca usługi dla 35 osób dorosłych w tym 20 osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spektrum autyzmu przeznaczonym dla:

- a) osób przewlekłe psychicznie chorych (TYP A)
- b) osób z niepełnosprawnością intelektualną (TYP B)

pozwalającego im na zaspokojenie ich potrzeb życiowych, usamodzielnienie i integrację społeczną, rozumianą jako przywrócenie możliwości pełnienia powszechnie dostępnych w danej społeczności ról społecznych. Dom będąc jednostką wsparcia dziennego ma za zadanie poprawić funkcjonowanie uczestników poprzez indywidualne, grupowe i środowiskowe oddziaływania terapeutyczno-rehabilitacyjne z uwzględnieniem ich indywidualnych możliwości przy jednoczesnym zachowaniu ich praw.

A. Środowiskowy Dom Samopomocy Typu A i jego program działalności.

Oferta dla uczestników Domu typu A jest skierowana do osób przewlekłe psychicznie chorych. Doświadczenie choroby psychicznej wiąże się z poczuciem wyobcowania i osamotnienia oraz z trudnościami w kontaktach z innymi ludźmi. Osoby te niechętnie podejmują jakiegokolwiek

działania. Tracą wiarę we własne możliwości. Trudno jest im znaleźć miejsce, w którym mogliby dzielić się swoimi przeżyciami i pomysłami.

1. Dom Typu „A” w swoim programie działalności zakłada następujące cele ogólne:

- a) organizowanie pobytu uczestników z uwzględnieniem ich indywidualnych zainteresowań poprzez prowadzenie różnorodnych zajęć, w tym głównie terapii zajęciowej,
- b) organizowanie oparcia społecznego dla uczestników,
- c) przeciwdziałanie izolacji społecznej uczestników,
- d) kształtowanie właściwych postaw społecznych wśród uczestników,
- e) rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
- f) umożliwienie rozwoju kulturalnego i osobowościowego uczestników,
- g) umożliwienie rozrywki i rekreacji uczestników,
- h) budowanie poczucia własnej wartości i pozytywnej samooceny wśród uczestników,
- i) rehabilitacja fizyczna i psychiczna uczestników,
- j) wykształcenie umiejętności radzenia sobie z doświadczeniem choroby psychicznej,
- k) zapewnienie możliwości dzielenia się swoimi przeżyciami oraz poszukiwaniem rozwiązań,
- l) poprawę relacji interpersonalnych uczestników,
- m) zmianę postrzegania i wizerunku osób niepełnosprawnych w środowisku, bez względu na przyczynę niepełnosprawności.

2. Cele szczegółowe Domu typu A:

- a) świadczenie na poziomie obowiązującego standardu usług wynikających z indywidualnych potrzeb uczestników,
- b) integracja uczestników z najbliższym środowiskiem lokalnym oraz zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi możliwie pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, poprzez rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania oraz aktywne uczestnictwo w życiu kulturalnym i społecznym społeczności lokalnej,
- c) umożliwienie osobom z zaburzeniami psychicznymi pełnienia jak największej liczby ról społecznych w rodzinie, środowisku, instytucjach,
- d) przełamywanie barier niewiedzy i nietolerancji w stosunku do osób cierpiących na choroby psychiczne poprzez edukację rodzin i najbliższego środowiska lokalnego w zakresie tematyki zaburzeń psychicznych; psychoedukacja dotycząca własnej choroby adresowana do uczestników ośrodka wsparcia,
- e) aktywizacja w zakresie funkcjonowania społecznego i zawodowego osób chorych psychicznie,
- f) wsparcie psychologiczne osób chorych oraz wzmacnianie ich potencjału intelektualnego i osobowościowego.

3. Program działania ŚDS typu „A” przewiduje następujące obszary działania i formy zajęć:

- a) trening funkcjonowania w codziennym życiu - trening dbałości o wygląd zewnętrzny, trening nauki higieny, trening umiejętności praktycznych, trening gospodarowania własnymi zasobami finansowymi, trening porządkowy,
- b) terapia zajęciowa w pracowni artystyczno – plastycznej z wykorzystaniem różnych metod pracy, mająca na celu ujawnienie i rozwijanie zdolności uczestników w danej dziedzinie, poprawę percepcji, skupienia, wzrost poczucia własnej wartości,
- c) terapia ruchowa, w tym zajęcia sportowe, rehabilitacyjne, turystyczne i rekreacyjne,
- d) trening kulinarny – prowadzony w pracowni kuchennej, mający na celu opanowanie oraz doskonalenie umiejętności planowania, przygotowywania posiłków, rozwijanie umiejętności współpracy w grupie,
- e) zajęcia w pracowni komputerowej mające na celu nabycie oraz doskonalenie umiejętności posługiwania się sprzętem komputerowym elektronicznym, wzrost umiejętności zawodowych a także poprawę poczucia własnej wartości,
- f) treningi umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów (zajęcia indywidualne, grupowe, spotkania społeczności),
- g) poradnictwo psychologiczne,
- h) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych,
- i) trening umiejętności spędzania czasu wolnego,
- j) zajęcia wyciszające (pokój wyciszeń) – mające na celu poprawę funkcjonowania uczestników w zakresie radzenia sobie z napięciem emocjonalnym, umiejętność rozładowywania napięcia,
- k) organizacja integracyjnych otwartych i zamkniętych imprez okolicznościowych.

4. Założone efekty działań terapeutycznych oraz treningów uczestników:

- a) wzrost aktywności psychoruchowej oraz sprawności fizycznej,
- b) wzrost umiejętności nawiązywania kontaktów interpersonalnych (nawiązywanie i podtrzymywanie rozmowy, umiejętność funkcjonowania w grupie, podejmowanie aktywnych działań, wywiązywanie się z obowiązków),
- c) zainteresowanie uczestnictwem w zajęciach zorganizowanych,
- d) poprawa samooceny,
- e) wzrost zainteresowania sposobami spędzania czasu wolnego,
- f) umiejętność radzenia sobie z własnymi emocjami,
- g) przygotowanie do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia w warunkach pracy chronionej na przystosowanym stanowisku,
- h) wzrost poczucia własnej wartości.

5. Kryteria oceny postępów uczestników:

- a) ocena i weryfikacja przez zespół wspierająco – aktywizujący postępów każdego uczestnika, średnio co pół roku. Aktywność i samodzielność uczestników zajęć jest oceniana w takich sferach jak: samoobsługa, kontakty interpersonalne, funkcjonowanie społeczne, uczestnictwo w zajęciach zorganizowanych, wykorzystanie czasu wolnego, rozwój fizyczny i motoryczny,
- b) prowadzenie przez zespół wspierająco – aktywizujący indywidualnej dokumentacji uczestników,
- c) lista obecności uczestników zajęć na poszczególnych zajęciach w placówce,
- d) karty z zajęć i działań przeprowadzonych z poszczególnymi uczestnikami przez terapeutów, zawierające m.in. realizowane działania, osiągnięte efekty i rezultaty, uwagi.

B. Środowiskowy Dom Samopomocy Typu B i jego program działalności.

Oferta dla uczestników Domu typu B jest skierowana dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, jeżeli jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne. Oferta Domu typu B wychodzi naprzeciw potrzebom osób z niepełnosprawnością intelektualną, które potrzebują środowiskowego wsparcia z uwzględnieniem terapii społecznej dającej im możliwość funkcjonowania w grupie, aktywnego spędzania czasu, rozwijania umiejętności z zakresu samoobsługi oraz zaradności życiowej.

Program ukierunkowany jest na rozwój indywidualny osób z niepełnosprawnością intelektualną poprzez przygotowanie ich do niezależnego i godnego życia oraz zapewnienia im właściwego miejsca w rodzinie i społeczeństwie.

1. Środowiskowy Dom Samopomocy typu B w swoim programie zakłada następujące cele ogólne:

- a) organizowanie pobytu uczestników z uwzględnieniem ich indywidualnych zainteresowań, poprzez prowadzenie różnorodnych zajęć, w tym głównie terapii zajęciowej,
- b) aktywizowanie uczestników zajęć, rozwijanie ich zainteresowań, indywidualnych uzdolnień poprzez udział w organizowanych zajęciach terapeutycznych,
- c) kształtowanie właściwych postaw społecznych wśród uczestników,
- d) rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia poprzez zapewnienie wsparcia psychologicznego i terapeutycznego,
- e) rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
- f) umożliwienie rozwoju kulturalnego i osobowościowego uczestników,
- g) umożliwienie rozrywki i rekreacji uczestników,

- h) budowanie poczucia własnej wartości i pozytywnej samooceny wśród uczestników,
- i) rehabilitacja fizyczna i psychiczna uczestników,
- j) zapobieganie powstawaniu nowych niepełnosprawności,
- k) zmianę postrzegania i wizerunku osób niepełnosprawnych w środowisku, bez względu na przyczynę niepełnosprawności.

2. Cele szczegółowe Domu typu B:

- a) świadczenie na poziomie obowiązującego standardu usług wynikających z indywidualnych potrzeb uczestników,
- b) zapewnienie osobom z niepełnosprawnością intelektualną możliwie pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, poprzez rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania oraz aktywne uczestnictwo w życiu kulturalnym i społecznym społeczności lokalnej,
- c) umożliwienie osobom z niepełnosprawnością intelektualną pełnienia jak największej liczby ról społecznych w rodzinie, lokalnym środowisku oraz instytucjach,
- d) przygotowanie do uczestnictwa w innych formach wsparcia takich jak Warsztaty Terapii Zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia.

3. Program działania ŚDS typu „B” przewiduje następujące obszary działania i formy zajęć:

- a) trening funkcjonowania w codziennym życiu; trening dbałości o wygląd zewnętrzny, trening nauki higieny, trening umiejętności praktycznych, trening gospodarowania własnymi zasobami finansowymi, trening porządkowy,
- b) terapia zajęciowa w pracowni artystyczno – plastycznej z wykorzystaniem różnych metod pracy, mająca na celu ujawnienie i rozwijanie zdolności uczestników w danej dziedzinie, poprawę percepcji, skupienia, wzrost poczucia własnej wartości,
- c) trening kulinarny – prowadzony w pracowni kuchennej, mający na celu opanowanie oraz doskonalenie umiejętności planowania, przygotowywania posiłków, rozwijanie umiejętności współpracy w grupie,
- d) terapia ruchowa, w tym zajęcia sportowe, rehabilitacyjne, turystyczne i rekreacyjne,
- e) zajęcia w pracowni komputerowej mające na celu nabycie oraz doskonalenie umiejętności posługiwania się sprzętem komputerowym i elektronicznym, wzrost umiejętności zawodowych a także poprawę poczucia własnej wartości,
- f) trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów,
- g) poradnictwo psychologiczne,
- h) trening umiejętności spędzania czasu wolnego,

- i) Dom jest wyposażony w pokój wyciszeni, który służy uczestnikom w trudnych momentach ich pobytu w placówce. W nim uczestnicy mogą odpocząć w przypadku złego samopoczucia lub zmęczenia,
- j) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych (pomoc w wypełnianiu druków urzędowych, składanie wniosków ds. orzecznictwa o niepełnosprawności),
- k) pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych (uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt lekarskich).

Wspomniane treningi oraz zajęcia w pracowniach dostosowane są do indywidualnych potrzeb i możliwości uczestników zgodnie z indywidualnym planem wspierająco - aktywizującym.

4. Założone efekty działań terapeutycznych oraz treningów uczestników:

- a) poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych intelektualnie w życiu codziennym (zaradność w życiu codziennym, samodzielność w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych),
- b) wzrost aktywności psychoruchowej oraz sprawności fizycznej,
- c) wzrost umiejętności nawiązywania kontaktów interpersonalnych (nawiązywanie i podtrzymywanie rozmowy, umiejętność funkcjonowania w grupie, podejmowanie aktywnych działań, wywiązywanie się z obowiązków),
- d) korzystanie z zorganizowanych zajęć organizowanych w placówce i poza nią,
- e) wzrost poczucia własnej wartości i poprawa samooceny,
- f) korzystanie ze wskazanych możliwości spędzania czasu wolnego,
- g) przygotowanie do uczestnictwa w innych formach wsparcia takich jak Warsztaty Terapii Zajęciowej lub podjęcie zatrudnienia w warunkach pracy chronionej na przystosowanym stanowisku,
- h) udział w imprezach okolicznościowych i lokalnych.

5. Kryteria oceny postępów uczestników

- a) ocena i weryfikacja przez zespół wspierająco – aktywizujący postępów każdego uczestnika, średnio co pół roku. Aktywność i samodzielność uczestników zajęć jest oceniana w takich sferach jak: samoobsługa, kontakty interpersonalne, funkcjonowanie społeczne, uczestnictwo w zajęciach zorganizowanych, wykorzystanie czasu wolnego, rozwój fizyczny i motoryczny,
- b) prowadzenie przez zespół wspierająco – aktywizujący indywidualnej dokumentacji uczestników,
- c) lista obecności uczestników zajęć na poszczególnych zajęciach w placówce,
- d) karty z zajęć i działań przeprowadzonych z poszczególnymi uczestnikami przez terapeutów, zawierające m.in. realizowane działania, osiągnięte efekty i rezultaty, uwagi.

II. Priorytetowe kierunki działań terapeutycznych Domu obejmują:

1. Kształtowanie i pogłębianie umiejętności samodzielnego funkcjonowania.
2. Kształtowanie i pogłębianie umiejętności interpersonalnych.
3. Rozwijanie zainteresowań i inspirowanie do nowych form aktywności.
4. Wsparcie w zakresie rehabilitacji społecznej.

Podstawą wszelkich działań terapeutycznych jest konstruktywna, oparta na wzajemnym zaufaniu współpraca z rodzinami uczestników. Realizacja programu bez wsparcia rodziny nie przyniesie pożądanych efektów. Zaangażowanie zespołu terapeutycznego i rodziny w proces terapii osoby niepełnosprawnej pozwala na poprawę funkcjonowania uczestnika zajęć oraz wspiera bliskich w ich codziennym życiu.

III. Praca terapeutyczna Domu:

1. Głównym zadaniem Domu jest motywowanie uczestników do aktywności oraz podtrzymywanie i rozwijanie ich umiejętności, pozwalających na sprawniejsze funkcjonowanie osobiste i społeczne.
2. Powyższe zadanie realizowane jest poprzez:
 - a) udział uczestników w organizowanych zajęciach, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb, możliwości i zainteresowań,
 - b) wspieranie uczestników w trudnych, bieżących sytuacjach życiowych,
 - c) organizowanie dostępu do kultury i rekreacji,
 - d) zapewnienie spokoju i bezpieczeństwa na terenie Środowiskowego Domu Samopomocy oraz opieki w czasie zajęć realizowanych poza ŚDS,
 - e) integrowanie uczestników ze środowiskiem lokalnym, poprzez współpracę z ośrodkami wsparcia społecznego i kultury oraz udział w imprezach sportowych i kulturalno – artystycznych,
 - f) współpracę z rodzinami i opiekunami uczestników Domu,
 - g) współpracę z instytucjami i organizacjami, w szczególności z: ośrodkami pomocy społecznej, poradniami zdrowia psychicznego, szpitalami psychiatrycznymi i innymi zakładami opieki zdrowotnej, organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi, ośrodkami kultury i organizacjami kulturalno-rozrywkowymi, placówkami oświatowymi, innymi jednostkami świadczącymi usługi dla osób niepełnosprawnych, w tym: warsztatami terapii zajęciowej, zakładami aktywności zawodowej, spółdzielniami socjalnymi, innymi osobami lub podmiotami działającymi na rzecz integracji społecznej uczestników.

IV. Realizacja celów i zadań:

1. Nadrzędnym celem działalności Domu jest podnoszenie jakości życia i zapewnienie oparcia społecznego osobom mającym trudności z kształtowaniem swoich stosunków z otoczeniem. Polega to przede wszystkim na podtrzymywaniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia.
2. Główne zadania Środowiskowego Domu Samopomocy w Wołominie:
 - a) kształtowanie motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań,
 - a) wyrabianie nawyków celowej aktywności,
 - b) ogólne usprawnianie w tym poprawa sprawności fizycznej,
 - c) rozwój umiejętności życia codziennego,
 - d) poprawa sprawności intelektualnej,
 - e) wzrost zainteresowania sposobami i możliwościami atrakcyjnego spędzania czasu wolnego,
 - f) usprawnianie sposobu komunikowania się z otoczeniem,
 - g) rozwijanie podstawowych umiejętności umożliwiających podjęcie pracy bądź szkolenia zawodowego.

V. Dostępne sale oraz pracownie:

1. Sala ogólna

Sala umożliwiająca spotkanie się uczestników zajęć i ich rodzin, pełni również funkcję sali aktywizacji i terapii zajęciowej. W pracowni tej uczestnicy biorą czynny udział w grach i zabawach logicznych, słuchają muzyki, śpiewają, oglądają filmy i rozwiązują zagadki.

2. Pracownia komputerowa

W pracowni tej pozostają do dyspozycji uczestników stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu. Uczestnicy uczą się korzystać z możliwości globalnej sieci oraz zdobywać niezbędne im informacje.

3. Sala muzyczna

Pracownia ukierunkowana na rozwijanie twórczości artystycznej oraz wyposażona w niezbędne instrumenty.

4. Pracownia kuchenna

Nadrzędnym celem codziennych działań terapeutycznych prowadzonych w pracowni jest wyposażenie uczestników w umiejętności i kompetencje umożliwiające samodzielne wykonywanie codziennych czynności domowych. Uczestnicy uczą się planować zakupy i wydatki, układać jadłospisy, zapoznają się z zasadami prawidłowego przechowywania żywności, poznają zasady racjonalnego odżywiania się, nabywają umiejętności korzystania z przepisów kulinarnych, nabywają umiejętności przyrządzania posiłków codziennych i na różne okazje (wigilia, imprezy okolicznościowe) uczą się obsługi sprzętu gospodarstwa domowego.

5. Jadalnia

Jadalnia mogąca ponadto pełnić funkcje klubu lub sali aktywizacji i terapii zajęciowej lub pomieszczenia do terapii ruchowej, niekiedy przeznaczana na spotkania indywidualne, grupowe oraz integracyjne całej społeczności.

6. Sala rehabilitacyjna

Celem działań podejmowanych w sali jest ogólne rozumiana poprawa stanu psychoruchowego uczestników oraz zwiększenie kondycji i sprawności fizycznej uczestników. Pracownia wyposażona jest w przybory i sprzęt pomocny w ćwiczeniach równoważnych, koordynacyjnych, rozciągających, wzmacniających.

7. Pracownia plastyczna

Pracownia służąca pobudzaniu wyobraźni twórczej, wyszukiwaniu i rozwijaniu indywidualnych talentów i uzdolnień, promowaniu twórczości artystycznej uczestników, a także usprawnianiu zdolności manualnych poszczególnych uczestników.

8. Pokój wyciszeń

Pokój przeznaczony do wyciszenia, odreagowania napięć oraz odpoczynku. Wyposażony w łóżko, dużą pufę oraz krzesło.

9. Pracownia gospodarstwa domowego

W tej pracowni uczestnicy nabywają umiejętności posługiwania się niezbędnymi urządzeniami gospodarstwa domowego jak odkurzacz, pralka, żelazko, suszarka, mop, szczotka.

10. Pracownia psychologiczna

Pracownia przeznaczona do poradnictwa socjalnego, pedagogicznego, logopedycznego oraz terapii i zajęć z psychologiem ukierunkowanych na nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów społecznych, motywowania do funkcjonowania w oparciu o własne możliwości oraz kształtowanie umiejętności współpracy i komunikowania się w grupie.

VI. Prowadzone zajęcia i treningi:

1. Trening ruchowy

Wykorzystanie posiadanych sprzętów służących do rehabilitacji w postaci bieżni, rowerków oraz stepera. Zajęcia ruchowe, ogólnorozwojowe (piłka, gniotki).

Cele, spodziewane efekty to nabycie i doskonalenie umiejętności w zakresie:

- nabycie, doskonalenie sprawności ruchowej w ramach ćwiczeń koordynacyjnych, ogólnousprawniających, manualnych, relaksacyjnych, oddechowych, równoważnych, ćwiczeń przy muzyce z elementami choreografii, grach i zabawach sportowych, spacerów,

- rozładowanie napięć psychicznych,
- polepszenie samopoczucia,
- wzrost aktywności psychospołecznej,
- stymulowanie uczestników w kierunku wzrostu samodzielności,
- wdrażanie do zdrowego, higienicznego i bezpieczniejszego życia oraz czynnego spędzania czasu wolnego,
- podnoszenie zdolności poznawczych: uwagi, spostrzegawczości, orientacji w przestrzeni, wyobraźni, umiejętności myślenia przyczynowo skutkowego, przewidywania oraz podejmowania właściwych decyzji.

Poprzez zajęcia realizuje się trening:

- trening umiejętności społecznych,
- trening umiejętności spędzania wolnego czasu.

2. **Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów** w tym: kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi, sąsiadami, z innymi osobami w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej, w urzędach, w instytucjach kultury.

Cele, spodziewane efekty to nabycie i doskonalenie umiejętności w zakresie:

- zachowań przydatnych w życiu społecznym i towarzyskim (zwroty grzecznościowe, zachowanie się w domu, na ulicy, w sklepie, na wyjeździe),
- rozpoznawania własnych emocji (kalambury, scenki sytuacyjne, dramy),
- radzenia sobie w trudnych sytuacjach stresowych (objawy zdenerwowania, przyczyny, oznaki),
- rozwiązywania konfliktów oraz rozwiązywania problemów w trudnych sytuacjach międzyludzkich (konflikt, agresja, praktyczna nauka kompromisu),
- wyjaśniania konfliktów – warsztaty, rozwiązywanie sytuacji konfliktowych,
- reagowania w sposób aprobowany społecznie na krytykę, wyrażanie krytyki,
- poznawania własnych możliwości, w zakresie samodzielnego wypełniania ról społecznych (członek rodziny, członek społeczności lokalnej, konsument, uczestnik ŚDS),
- rozumienia relacji społecznych, norm, przewidywania konsekwencji (myślenie przyczynowo - skutkowe),
- praktykowanie samodzielnego wypowiedzania się i przytaczania swoich argumentów,
- treningu ekonomicznego (planowanie wydatków, nauka nominałów, liczenie reszty),
- samoobsługi związanej z własną higieną osobistą,

- przygotowywania się do wspólnych wyjazdów (pakowanie, rozpoznawanie w czym zdany jestem na innych a co sam potrafię?),
- interpretacji czytanych opowiadań, bajek, przypowieści – wyciąganie wniosków,
- poszerzenia wiedzy o świecie z zakresu: geografii, historii, przyrody i innych nauk – zajęcia reedukacyjne z wykorzystaniem multimediiów, albumów, artykułów i internetu.

3. Zajęcia informatyczno – multimedialne. W pracowni komputerowej uczestnicy mają do dyspozycji zestaw komputerowy, drukarkę, skaner, aparat fotograficzny cyfrowy oraz Internet.

Cele, spodziewane efekty to nabycie i doskonalenie umiejętności w zakresie:

- nauki obsługi komputera,
- przyswajania nazw i oznaczeń komputerowych,
- nauki korzystania z możliwości jakie daje nam Internet (zarządzanie plikami i folderami, edycja tekstu, tworzenia prostej grafiki komputerowej),
- korzystania z gier i programów edukacyjnych,
- podtrzymywania i rozwijanie umiejętności szkolnych, a także usprawnianie spostrzegawczości, umiejętności logicznego myślenia, uwagi, koncentracji, pamięci i wyobraźni,
- nabycia umiejętności wyszukiwania w Internecie informacji dotyczących bieżących tematów i wydarzeń,
- nabycia umiejętności korzystania z programów do odtwarzania plików zdjęciowych, muzycznych czy filmowych,
- rozwijania zainteresowań,
- poszerzania wiedzy o otaczającym świecie.

Poprzez zajęcia realizuje się trening:

- trening samodzielności,
- trening spędzania czasu wolnego,
- trening umiejętności społecznych.

4. Trening kulinarny. Przygotowywanie prostych potraw, obsługa sprzętu gospodarstwa domowego, zmywanie naczyń, sprzątanie, robienie zakupów–zalicza się do treningu budżetowego.

Cele, spodziewane efekty to nabycie i doskonalenie umiejętności w zakresie:

- planowania posiłków,

- poznania zasad prawidłowego przechowywania żywności,
- korzystania z przepisów kulinarnych,
- obsługi sprzętu AGD,
- dbałości o estetykę podczas jedzenia,
- dekorowania stołu na co dzień i od święta,
- posługiwania się sztucami, odnoszenie po sobie naczyń,
- znajomości zasad zdrowego odżywiania się itp.
- wzmocnienia poczucia własnej wartości, odpowiedzialności i zaradności życiowej,
- nauki pracy zespołowej.

Terapia pozwala realizować w dużej mierze:

- trening kulinarny;
- trening umiejętności życia codziennego;
- trening budżetowy.

5. Trening umiejętności komunikacyjnych z wykorzystaniem alternatywnych sposobów porozumiewania się. Efekt treningu ukierunkowany jest na kształtowanie zdolności do wybierania odpowiednich struktur językowych oraz umiejętność uwzględniania sytuacji mówienia, na którą składają się właściwości poznawcze i emocjonalne mówiącego oraz poznanie znaczenia znaków niewerbalnych tj. gesty i mimika twarzy.

6. Trening umiejętności spędzania wolnego czasu w tym kształtowanie umiejętności korzystania z multimedków oraz rozwijanie zainteresowań audycjami radiowymi, literaturą, muzyką i sztuką. Ponadto rozbudzone jest w uczestnikach rozwijanie zainteresowań grami planszowymi w celu kształtowania umiejętności współpracy poprzez zabawę.

Cele, spodziewane efekty to nabycie i doskonalenie umiejętności w zakresie:

- nabywania, rozwijania umiejętności korzystania z multimedków (prasa, książki, internet, telewizja),
- rozwijania zainteresowań audycjami radiowymi, telewizyjnym, literaturą, muzyką i sztuką,
- rozwijania zainteresowań grami planszowymi (zabawy wymagające współpracy),
- zajęcia filmowe (wyświetlanie interesujących filmów, z późniejszą dyskusją, omówieniem treści),
- udziału w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych typu pikniki, festyny, spotkania integracyjne i inne.

7. **Trening funkcjonowania w codziennym życiu** w tym trening dbałości o wygląd zewnętrzny, trening nauki higieny, trening umiejętności praktycznych, trening gospodarowania własnymi zasobami finansowymi, trening porządkowy.

Cele, spodziewane efekty to nabycie i doskonalenie umiejętności w zakresie:

- wyrabiania nawyków higienicznych (dbanie o higienę osobistą całego ciała, korzystania z przyborów toaletowych oraz różnych kosmetyków np.: dezodorantów, kremów, balsamów itp., posiadania nawyków higienicznych, zwłaszcza mycie rąk (po wyjściu z toalety, po powrocie do domu, przyjsciu z ulicy, przed posiłkami), używania chusteczek do nosa, higieny jamy ustnej, pielęgnacji paznokci (obcinanie paznokci obu rąk), posługiwania się pilnikiem do paznokci, pielęgnacji włosów (mycie, suszenie, układanie włosów), przestrzegania zasady nie korzystania z przedmiotów osobistego użytku należących do innych osób, itp.
- dobierania stosownej odzieży do okoliczności, pory dnia i roku (kontrola swojego wyglądu przed lustrem, schludny wygląd, regularne czyszczenie obuwia i dbanie o własną odzież, regularna zmiana bielizny osobistej),
- samodzielnego prania ręcznego,
- obsługi sprzętu AGD,
- prasowania, składania ubrań, rozwieszania wypranej bielizny,
- poznania wartości pieniądza,
- umiejętności dokonania samodzielnych zakupów (przygotowanie listy potrzebnych artykułów, rozpoznawanie przydatności do użycia poszczególnych produktów, orientacja w cenach itp.,
- zwiększania odpowiedzialności za powierzone zadania, nauki współpracy w małej grupie, doskonalenia dotychczasowych umiejętności praktycznych w zakresie czynności porządkowych.

8. **Zajęcia artystyczno - plastyczne** w tym rozwijanie twórczości artystycznej, kształcenie umiejętności śpiewu, gry na instrumentach muzycznych, posługiwania się różnymi technikami plastycznymi, rozwijanie wyobraźni i uzdolnień plastycznych uczestników, rozwijanie zainteresowań uczestników, doskonalenie umiejętności manualnych, nauka spędzania czasu wolnego w sposób twórczy, promocja uczestników i Domu w środowisku.

Cele, spodziewane efekty to nabycie i doskonalenie umiejętności w zakresie:

- poszerzenia wiedzy plastycznej, poprzez zaznajomienie się z podstawową terminologią plastyczną - rozszerzenie wiedzy na temat narzędzi używanych w sztukach plastycznych,

- zaznajamiania się z różnorodnością technik malarskich i rysunkowych z uwzględnieniem narzędzi, specyfiki poszczególnych rodzajów farb i zastosowanego podłoża,
- wyrażania uczuć, poprzez ekspresyjne odsłanianie przeżyć wewnętrznych w różnych przejawach aktywności twórczej,
- zdobywania wiedzy na temat umiejętności budowania nastroju i atmosfery w pracy plastycznej, poprzez różne środki wyrazu jak np., światło, kontrast, linia, plama, kreska,
- budowania własnej indywidualności i wartości poprzez samodzielną twórczość,
- budowania więzi między uczestnikami i integracji poprzez prace w grupie,
- kształtowania więzi w grupie oraz odpowiedzialności za wspólne wykonanie zadanie,
- budowania wiary we własne możliwości twórcze, poprzez codzienną pracę i udział w konkursach plastycznych,
- niwelowania negatywnych skutków niepełnosprawności fizycznej poprzez manualną pracę z gliną i innymi masami plastycznymi,
- odprężenia, pozbywanie się napięć poprzez działania twórcze,
- rozwijania wrażliwości plastycznej przez żywy kontakt ze sztuką (odwiedzanie galerii, muzeów sztuki współczesnej i dawnej),
- rozwijania kreatywności, rozbudzanie wyobraźni,
- uwrażliwienia na sztukę, kształtowanie gustu muzycznego,
- wzrostu umiejętności kojarzenia.

Terapia prowadzona w pracowni plastycznej realizuje trening:

- Trening samodzielności;
- Trening spędzania czasu wolnego;
- Trening umiejętności społecznych.

9. Poradnictwo psychologiczne. Efekt działań psychologicznych ukierunkowany jest na nawiązywania i utrzymania kontaktów społecznych, motywowania do funkcjonowania w oparciu o własne możliwości oraz kształtowanie umiejętności współpracy i komunikowania się grupie.

Cele, spodziewane efekty to nabycie i doskonalenie umiejętności w zakresie:

- zwiększenia poczucia własnej wartości,
- nabycia umiejętności służących samodzielnemu życiu w otwartym środowisku,
- przełamywania barier we wzajemnych kontaktach osób z zaburzeniami psychicznymi z innymi osobami z otoczenia,
- zmniejszenia poczucia izolacji społecznej,

- kształtowania i utrzymania właściwych więzi społecznych,
- budowania poczucia bezpieczeństwa, empatii, zachęty, otwartości,
- rozwijania umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach w sposób społecznie akceptowalny,
- rozwijania umiejętności współdziałania w grupie,
- kształtowania umiejętności różnicowania emocji,
- kształtowania umiejętności komunikacyjnych oraz umiejętności aktywnego słuchania,
- nabywania umiejętności rozwiązywania konfliktów i rozwijania umiejętności asertywnych,
- rozwijania myślenia twórczego, kształtowania umiejętności planowania,
- kształtowania umiejętności podejmowania decyzji,
- kształtowania umiejętności gospodarowania własnym czasem.

Zajęcia w Środowiskowym Domu Samopomocy będą odbywały się w grupach, nad którymi opiekę będą sprawować terapeuci. Wyjątek będą stanowiły zajęcia, w których pożądana jest obecność całej społeczności Domu: zebrania społeczności, wspólny posiłek, imprezy okolicznościowe, zajęcia rekreacyjno-sportowe.

Kryterium doboru grupy będą stanowiły zainteresowania, wzajemne sympatie, zbliżony stan psychofizyczny, preferencje uczestników, jak również potrzeby wynikające z indywidualnego planu postępowania wspierająco -aktywizującego.

Zakłada się zmienny skład grup, w zależności od potrzeb uczestników oraz wymogów prowadzonych zajęć. Każdy uczestnik traktowany jest indywidualnie, podmiotowo. Postępowanie wspierające jest zindywidualizowane i oparte na elastycznym, długotrwałym procesie terapeutycznym.

Realizacja niniejszego programu opiera się na planie rocznym. Każda pracownia funkcjonuje w oparciu o własny plan działań opracowany przez terapeutę odpowiedzialnego za daną pracownię. We wszystkich formach terapii uczestnik może być baczny obserwatorem lub aktywnym uczestnikiem.

Biorąc pod uwagę stopień aktywności uczestników, przedstawione formy terapii można podzielić na dwie podstawowe grupy:

- formy audytoryjne, czyli takie, w których uczestnicy są widzami, biernymi odbiorcami. Formy te mogą mieć charakter cykliczny i okazjonalny;

- formy aktywizujące, czyli takie, w których mieszkańcy aktywnie uczestniczą w zajęciach terapeutycznych. Mogą one być prowadzone stale i z tą samą grupą mieszkańców albo też mieć charakter sporadyczny i okazjonalny.

VII. Kierunki rozwoju:

1. Dla prawidłowego funkcjonowania Środowiskowego Domu niezbędne jest podejmowanie następujących działań:
 - a) stałe podnoszenie kwalifikacji przez kadrę Domu,
 - b) roczne podsumowanie efektów bezpośredniej pracy z uczestnikiem – realizacja planów wspierająco – aktywizujących,
 - c) okresowa ocena uczestników,
 - d) sporządzanie notatek obejmujących pracę zespołu wspierająco-aktywizującego: (z obserwacji, rozmów, dotyczące aktywności i zachowań uczestnika, motywacji do udziału w zajęciach, innych podejmowanych działań w ramach realizacji planowanych działań zespołu).
 - e) wspieranie uczestników w rozwoju ich zaradności,
 - f) współpraca z urzędami, instytucjami i organizacjami,
 - g) wykorzystanie nowoczesnych nośników informacji do działań edukacyjnych, informacyjnych promujących działalność ośrodka,
 - h) spotkania integracyjne w placówkach kulturalno – oświatowych
 - i) udział w imprezach integracyjno-edukacyjnych oraz sportowych organizowanych w środowisku,
 - j) doskonalenie umiejętności związanych z życiem codziennym,
 - k) motywowanie uczestników do korzystania z pełnej oferty usług w ŚDS.

VIII. Prowadzona Dokumentacja

1. Dokumentacja indywidualna uczestnika,
2. Dokumentacja zbiorcza,
3. Ocena efektów działalności Domu dokonywana jest raz w roku, w formie sprawozdania rocznego z działalności Domu, z uwzględnieniem następujących informacji:
 - a) form przeprowadzonych zajęć, realizacji planowanych działań oraz uzyskanych efektów,
 - b) liczby osób korzystających ze wsparcia,

- c) współpracy z rodzinami, opiekunami, instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, organizacjami pozarządowymi.

Ocena efektów dokonywana jest w oparciu o dokumentację indywidualną (indywidualne plany wspierająco - aktywizujące) oraz zbiorczą tzn. ewidencję obecności uczestników, dzienniki zajęć terapeutycznych.

KIEROWNIK
Środowiskowego Domu Samopomocy
CARITAS DWP

mgr Norbert Wielgós

